

Men jeg skal ogsaa senere komme tilbage til, at det er i ligefrem Strid med Cirkulæret af 20de Oktober 1868, naar der lægges Skat paa Høstskoler og Frikoler. — Dødseskulde tages ikke her med, da her kun handles om de egentlige Skoler. Saaledes har Følgen altsaa været, at man i de forskellige Landsdele gaar forskellige tilværks, og ikke alene i de forskellige Landsdele, men endog i samme Landsdel, ja endog i Nabokommuner gaar man høist forskellig tilværks med Hensyn til at opgive, hvem der overhovedet driver fri Næring. I et Sogn angiver man f. Ex. en Lækkemand, der tjener Noget ved at tække som et lille Bierhøved, og paa et andet Sted en Bødder, som undertiden beskæftiger sig med at sætte en Bønd i en Spand osv. For saadanne Smaating ere Folk blevne optagne blandt de Afgiftspligtige og mangen Gang præsede af Branddirektøren til at betale. Der er imidlertid mange andre Uregelmæssigheder, som jeg gjerne skal indrømme, at Administrationen ikke er Skyld i, men som ligge i, at den gamle Lov er bleven uheldig anvendt paa et Omraade, hvor den slet ikke skulde have været anvendt; dog dette skal jeg ikke komme videre ind paa. Den oprindelige Lov af 1ste Oktober 1802, § 35, siger udtrykkelig, hvilke Bygninger der skal være fritaget for at svare Bygningsafgift, og nævner tre Slags. For det Første nævner den alle de Bygninger, der ere knyttede til Jord, hvoraf der svares Hartkornsskat, og dertil regnes alle Hovedgaards-, Præstegaards-, Degneboligers- og Bondegaardbygninger; disse Bygninger ere udtrykkelig undtagne ifølge den nævnte Lov. Dernæst kommer som anden Klasse alle Skolebygninger og endelig som tredje Klasse alle de, som ifølge Danske Lov, den og den Bog, have Ret til at drive Haandværk paa Landet. Jeg skal ikke komme tilbage til, hvad dette er for Haandværk. Det er alle Grovsmede, Grovsmedere, Grovsmødere med flere af den Art grovere Haandværk. Denne Slags Haandværk er nu ganske vist ved Loven af 29de December 1857 § 71 kommen til at svare Skat. Der siges udtrykkelig, at de, der ifølge Danske Lov hidtil have maattet drive Haandværk paa Landet, skulle, forsaavidt de skifte Bopæl efter 1862, være med til at svare Bygningsafgift. Derved er der unægtelig i mine Tanker slet en meget stor Forurettelse imod disse Haandværkere, der omhandles i Danske Lov. Disse Haandværk drives sjældent ene, de drives gjerne i Forbindelse med noget Andet og særlig i Forbindelse med noget Agerbrug. Der er saaledes neppe nogen Lækkemand, der udelukkende ernærer sig ved at tække, men han har andet Erhverv, naar Agerbrug, og det samme gælder om Grovsmede, Grovsmedere, Grovsmødere og de fleste af disse Haandværk. Nu kommer imidlertid Loven og siger: I skulle svare Afgift af Bygningens Assurance-sum og efter dens Glædeindhold, ja, den siger endog, at Af-

giften stiger efter selve Assurance-summen. Derved er nu for det Første det Mislige, at det undertiden træffer sig, at f. Ex. Stuehuset staar i det samme Nummer som de øvrige Volsbygninger, og i saa Fald kommer Vedkommende til at svare Afgift efter hele Gaardens Assurance-sum, ja, det kan endog, saa træffe sig, at et Hæver har leiet sig ind i en Bondegaard, og saa bliver hele Stuehuset opmaalt og hele Gaardens Assurance-sum lagt til Grund, hvorved det næsten bliver umuligt for den paagældende Leier at svare Afgiften, da det er begribeligt, at det er ham, der kommer til at svare den hele Bygningsafgift. Det har i lang Tid været os særlig om at gjøre at opmuntre til Husflid og overhovedet at støtte den Art Virksomhed, hvorved der kunde blive en større Velstand i Smaalasserne blandt den Befolkning, jeg her har omtalt; men jeg spørger, om det ikke næsten er at lægge et Baand paa selve Husfliden at have en Lov, der i Forbindelse med en meget uheldig Administration er saa uheldig i sine Virkninger. Det kan meget ofte træffe, at den, der driver Lækkemandsværk eller et andet af de nævnte Haandværk, hører op dermed, naar han skal svare Bygningsafgift af hele sin Beboelsesleilighed, ja, endog, saa af Udhuset, ifald han har noget. Det er derfor, at flere ærede Medlemmer i Forbindelse med mig have tilladt sig at stille et Forslag, som gaar ud paa, at der efter § 3 skal indskydes to nye Paragrafer. Vel tro vi ikke, at man ved dette Forslag vil lægge alle de Saar, som Bygningsafgiften lider af; men paa den anden Side tro vi, at naar vort Forslag vedtages, bliver i alt Fald en af de større Uretfærdigheder borttagen, og dette vil hjælpe til, at det i det Mindste kan gaa og vil blive nødt til at gaa indtil videre; thi det lader just ikke til, at den høitærede Finanzminister i en nær Fremtid har i Sinde at fremkomme med nogen Omordning paa dette Omraade. Jeg siger, at naar vort Endringsforslag vedtages, saa kan det gaa saa nogenlunde, saa borttager man dog en af de allerstørste Uretfærdigheder i Befolkningens Dine, thi det er det virkelig at skulle svare Afgift paa den af mig nævnte Maade. Dertil kommer, at ingen Skat kommer til at virke saa uheldigt som netop en uretfærdig Skat, den virker ligefrem demoraliserende; men det er mig uforklarligt, i Kraft af hvilken Lovbestemmelse man overhovedet har kunnet beskaffe f. Ex. Bøndergaarde eller Skolebygninger. Loven af 29de December 1857 § 71 giver ganske vist Ret til at beskaffe Haandværkere, der hidtil have været frie, men nævner hverken Bøndergaarde eller Skoler med et eneste Ord, og det er mig ikke bekendt, at nogen Lov overhovedet har omstødt, hvad der staar i Forordning af 1ste Oktober 1802 § 35, hvori det udtrykkelig siges, at Skoler ere frie, og Frikoler ere da ogsaa Skoler, ligesom jeg heller ikke ved, at Bøndergaarde ved nogen anden Lovbestemmelse ere bleven skattepligtige. Jeg har engang tid-